

Republika Czeska

Gospodarka Republiki Czeskiej

Republika Czeska jest krajem o największym udziale przemysłu w PKB wśród krajów Unii Europejskiej (38%) z dominującym sektorem motoryzacyjnym. Cechą charakterystyczną gospodarki czeskiej jest jej otwartość. Eksport stanowi prawie 80% Produktu Krajowego Brutto. Czeskie PKB per capita liczone według parytetu siły nabywczej osiągnęło poziom 90% średniego PKB dla krajów Unii Europejskiej. Pod tym względem Czechy wyprzedzają m.in. Portugalię i Grecję. Czechy mają najwyższe ratingi wśród krajów Europy Środkowej: Moody's (A1), S&P (AA), Fitch (AA-).

Sytuacja gospodarcza

W ubiegłym roku Czechy zanotowały spadek tempa wzrostu gospodarczego. Według wstępnych danych Czeskiego Urzędu Statystycznego **PKB w 2018 roku wzrósł o 2,9%**. Rok wcześniej gospodarka rozwijała się w tempie 4,4%. Do wzrostu gospodarczego przyczyniły się głównie czynniki wewnętrzne, częściowo popyt zagraniczny. W 2018 r. odnotowano wzrost wydatków gospodarstw domowych (o 3,2%) i nakładów inwestycyjnych (o 10,5%). Dynamicznie rozwijał się eksport osiągając w 2018 r. wartość 171 mld EUR (wzrost o 6,2%).

Według prognoz czeskiego Ministerstwa Finansów dobra sytuacja gospodarcza będzie utrzymywać się w również w latach 2019 i 2020. Wzrost gospodarczy powinien być stymulowany głównie przez popyt krajowy, w tym wydatki gospodarstw domowych oraz aktywność inwestycyjną firm i instytucji rządowych. Inwestycje powinny być stymulowane przez fundusze strukturalne i zmniejszenie względnego kosztu kapitału w stosunku do kosztów pracy, a jednocześnie niskie realne stopy procentowe. Po dobrym roku 2018 w nadchodzących latach wzrost gospodarczy nieznacznie zwolni do **2,4% w 2019 r. i 2020 r.** Gospodarka będzie się zmagać z niedoborem siły roboczej. Już dzisiaj Czechy notują najniższy w historii poziom bezrobocia (2,3% na koniec 2018 r.), który może się jeszcze zmniejszyć. Ministerstwo Finansów jako główne zagrożenia zewnętrzne dla gospodarki Czech wskazuje: wzrost protekcjonizmu, niepewność związana z Brexitem, znaczące zmniejszenie wzrostu gospodarczego w Niemczech i Chinach oraz możliwa eskalacja problemów sektora bankowego we Włoszech.

Wskaźnik	2014	2015	2016	2017	2018	2019 (prognoza)
PKB w mld euro (c. bieżące)	156,7	168,5	176,6	191,5	207,5	219,2
PKB (wzrost w %)	2,7	5,3	2,5	4,4	2,9	2,4
PKB na 1 mieszkańca (tys. euro, c. bieżące)	14,9	16,0	16,7	18,1	bd	bd
Nakłady inwestycyjne na środki trwałe (wzrost w %)	3,9	10,2	-3,1	3,7	10,5	3,1
Spożycie prywatne (wzrost w %)	1,8	3,7	3,6	4,3	3,2	2,9
Saldo budżetu państwa (w % PKB)	-1,8	-1,4	1,3	-0,1	0,0	-0,7
Dług publiczny (w % PKB)	38,6	36,4	33,8	32,2	30,7	29,9
Inflacja (w %)	0,4	0,3	0,7	2,5	2,1	2,3
Stopa bezrobocia (w %)	6,2	5,1	4,0	2,9	2,3	2,2
Eksport (w mld euro)	130,9	142,6	147,0	161,3	171,7	bd
Import (w mld euro)	114,7	126,7	129,3	143,8	155,6	bd
Kurs walutowy CZK/EUR	27,5	27,3	27,0	26,3	25,6	25,5

Dane: Eurostat, CSU i MF RCz, * wzrost w procentach

Priorytety gospodarcze rządu Czech

Do najważniejszych priorytetów gospodarczych rządu Czech należą:

- Cyfryzacja kraju (budowa ogólnokrajowej sieci szybkiego internetu, wprowadzenie elektronicznego systemu komunikacji obywatela i przedsiębiorców z instytucjami państwowymi, zapewnienie społeczeństwu dostępu do danych gromadzonych i przetwarzanych przez instytucje publiczne).
- Implementacja programu Przemysł 4.0, wdrażanie innowacyjnych systemów produkcyjnych w celu zwiększenia wydajności i efektywności wytwarzania.
- Inwestycje z efektywnym wykorzystaniem środków unijnych, szczególnie w infrastrukturę drogową (rozbudowa sieci autostrad, do roku 2021: planuje się oddanie do użytku 210 km autostrad, zmodernizowanie 100 km autostrady D1 oraz rozpoczęcie budowy kolejnych 180 km autostrad) oraz kolejową (modernizacja sieci kolejowej, wdrożenie projektu kolei szybkich prędkości). W 2018 r. rząd przekaże regionom ok. 160 mln euro na remonty dróg niższych kategorii.
- Reforma systemu emerytalnego, program budowy wspólnie z władzami lokalnymi mieszkań dla seniorów (przewiduje się zbudowanie w okresie 4 najbliższych lat 4-6 tys. takich mieszkań).
- Zmiana systemu zachęt inwestycyjnych. Na wsparcie będą mogły liczyć inwestycje o wysokiej wartości dodanej lub zlokalizowane w regionach z problemami strukturalnymi.
- Zmniejszenie obciążeń administracyjnych dla przedsiębiorców, w szczególności dla sektora MSP, w tym uproszczenie systemu podatkowego, rozszerzenie instytucji ryczałtu podatkowego.
- Zwiększenie, ale również racjonalizacja wydatków na edukację, badania i rozwój.
- Zwiększenie budżetu na obronę, do poziomu 2% PKB w latach 2024/25.
- Dążenie do zbilansowania budżetu państwa i stabilizacji długu publicznego w relacji do PKB.

Rząd nie przewiduje prowadzenia działań zmierzających do przyjęcia wspólnej waluty.

Polsko-czeskie relacje gospodarcze

Współpraca handlowa PL-CZ

Republika Czeska jest jednym z najważniejszych partnerów gospodarczych Polski. W 2018 r. kraj ten zajął drugą pozycję pod względem udziału w polskim eksporcie oraz siódmą w imporcie.

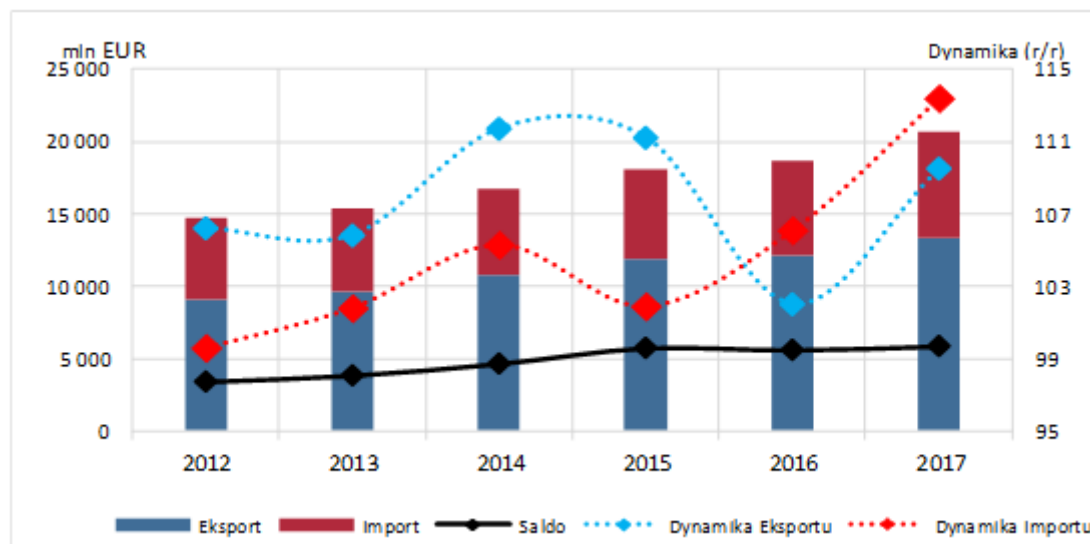
Polsko-czeskie obroty handlowe osiągnęły w 2017 roku wartość **21,8 mld euro**, w tym polski eksport nieznacznie przekroczył **14 mld euro**, a import wyniósł **7,7 mld euro**. W ubiegłym roku dzięki wyższej dynamice eksportu niż eksportu powiększyło się saldo wymiany handlowej do **6,3 mld EUR**.

Według danych Czeskiego Urzędu Statystycznego import z Polski stanowił 7,7% czeskiego importu ogółem, co dało Polsce trzecie miejsce na liście największych eksporterów na rynek czeski, po Niemczech i Chinach. W strukturze największych odbiorców czeskich produktów Polska również zajmuje trzecią pozycję z udziałem 7,7%, za Niemcami i Słowacją.

	2013	2014	2015	2016	2017	Dynamika 2016=100	2018	Dynamika 2017=100
Eksport	9,60	10,72	11,92	12,15	13,30	109,5	14,06	105,7
Import	5,76	6,06	6,18	6,55	7,43	113,9	7,72	103,9
Obroty	15,36	16,78	18,00	18,70	20,73	111,4	21,78	105,1
Saldo	3,84	4,66	5,74	5,60	5,87	x	6,34	x

Dane: GUS

Obroty towarowe Polski z Republiką Czeską w latach 2012-2017 (w mln EUR)

Źródło: Opracowanie DAG MPiT na podstawie danych GUS

W eksporcie do Czech zdecydowanie dominują:

- wyroby przemysłu elektromaszynowego (33,1%),
- wyroby metalurgiczne (16,7%),
- artykuły rolno-spożywcze (10,7%),
- wyroby przemysłu chemicznego (14,7%)
- produkty mineralne (6,0%).

Główne towary to: części i akcesoria samochodowe, meble do siedzenia, silniki spalinowe tłokowe z zapłonem samoczynnym, węgiel kamienny, drut miedziany, silniki spalinowe tłokowe z zapłonem iskrowym, druty i kable izolowane, wyroby ze stali lub żeliwa walcowane na gorąco, a także mięso drobiowe oraz telewizory i monitory.

W imporcie z Czech najważniejsze grupy towarowe stanowią:

- wyroby przemysłu elektromaszynowego (40,6%),
- wyroby przemysłu chemicznego (15,6%),
- wyroby metalurgiczne (17,1%),
- artykuły rolno-spożywcze (7,7 %)
- produkty mineralne (3,6%).

Główne towary to: samochody osobowe oraz części i akcesoria samochodowe, przetworzone oleje ropy naftowej, benzyna i nafta, urządzenia do automatycznego przetwarzania danych, meble do

siedzenia, artykuły sanitarne, druty i kable izolowane, oraz aparaty i urządzenia telefoniczne, a także maszyny drukarskie.

W 2018 r. najbardziej wzrósł eksport wyrobów ceramicznych (o 21,2%), wyrobów przemysłu lekkiego (o 13,8%), wyrobów metalurgicznych (o 8,2%), wyrobów przemysłu drzewno-papierniczego (o 7,7%), wyrobów przemysłu chemicznego (o 7,8%) oraz wyrobów przemysłu elektromaszynowego (o 5,0%). Na zbliżonych poziomie utrzymał się eksport artykułów rolno-spożywczych (wzrost o 1,4%), nieznacznie spadł eksport produktów mineralnych (o 2,9%).

Współpraca inwestycyjna PL-CZ

Skumulowana wartość polskich inwestycji bezpośrednich w Republice Czeskiej na koniec 2017 roku wynosiła 2,74 mld EUR, co dało Polsce 12 miejsce wśród największych inwestorów na rynku czeskim (czołówkę tworzą: Holandia, Niemcy, Luksemburg, Austria i Francja). Jednocześnie Czechy są drugim najpopularniejszym krajem dla polskich inwestorów, po Luksemburgu. Według danych firmy analitycznej Bisnode w Republice Czeskiej na początku 2019 r. zarejestrowanych było ponad **3,8 tys. spółek prawa handlowego z udziałem kapitału polskiego**. Pod względem liczby posiadanych firm w Czechach Polska zajmuje 6 miejsce wyprzedzając między innymi Austrię, Włochy i Niderlandy. Działalność polskich firm koncentruje się w Pradze, Ostrawie, Brnie i Czeskim Cieszynie. Do najważniejszych polskich firm inwestujących w Czechach należą: Orlen, Synthos, Anwil, Tauron, PKO BP, mBank, BOŚ, Mokate, Tymbark-Maspex, LPP, CCC, Asseco, PKP Cargo, Apart.

Wartość ulokowanego kapitału czeskiego w naszym kraju na koniec 2017 roku wyniosła ogółem **1,26 mld EUR** i stanowiła **ok. 3,3%** wszystkich czeskich inwestycji bezpośrednich za granicą. Zaangażowanie czeskiego kapitału w Polsce jest porównywalne do czeskich inwestycji w Bułgarii czy Irlandii. Najwięksi czescy inwestorzy w Polsce to: CEZ, EPH, Penta Investments, Kofola, Metrostav, Czech Media Invest (Radio ZET). Według danych GUS, na koniec 2017 r. w Polsce funkcjonowało 588 podmiotów z kapitałem czeskim (627 w 2016 r.).

Potencjalne dziedziny współpracy

Widzimy potrzebę szerszej niż tylko handel współpracy gospodarczej, np. w ramach zamówień publicznych realizowanych na poziomie krajowym i regionalnym czy udziału **firm polskich i czeskich w programach rozbudowy infrastruktury transportowej, energetycznej, mieszkalnictwa, cyfryzacji, modernizacji przemysłu realizowanych w obu krajach.**

Opracowanie:

Departament Handlu i Współpracy Międzynarodowej
Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii
kwiecień 2019 r.